

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes, 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

UNA INICIATIVA

BRAND, el president del ministeri francès, ha llançat la iniciativa de constituir una Federació d'Estats Europeus. Aprofità la reunió de la Societat de Nacions per donar a la proposició més amplitud i més ressò.

L'efecte causat per la proposta ha estat divers. N'hi ha per tots els gustos, i de tots colors. Trieu i remeneu, com si diguéssim.

Uns han dit que és una quimera. Altres el reputen irrealizable. D'altres, no pocs, fan d'escèptic i diuen que s'hi oposa a la plasmació d'aquest somni, la mateixa condició de l'home, que tira sempre, per llei natural, a dominar els altres. Queden, després, els que invoquen interessos materials. Aquests són la majoria. I diuen que els interessos nacionals de cada país serien l'obstacle principal.

Nosaltres discrepem de tots. Ens posem a l'altra banda de la barricada. Creiem — i ens basem en les idees i principis que es basen els altres — que la idea és perfectament realitzable. I no solament és realitzable, ans diem que, si de debò es va o es vol anar contra la guerra, contra aquest vestigi de barbàrie que perdura a través de tot progrés, de tota cultura, de tota civilització, la constitució de la Federació d'Estats Europeus és la primera monjoia, el fonament, la pedra angular damunt la qual la veritable idea de la pau del món ha de bastir el seu palau ideal.

Ella valdrà, pesi als mals astrucs, per a la realització de la finalitat enunciada, més que tots els discursos, que totes les reunions i que totes les sinuositats hermètiques de la diplomàcia, per les quals els pobles, fins ara, com per un laberint, caminen sense saber com sortir-ne.

L'heroisme literari

ANAVA a encapçalar aquestes ratlles amb un altre epígraf. Les volia batejar amb el nom d'"El virtuosisme d'En López-Picó. M'ha semblat, però, que això era trencar el respecte, no tractar almenys al director de "La Revista" amb les consideracions que es mereix.

No és, efectivament, En López-Picó un virtuós del violí o de la lira, sinó un heroi de les lletres. Els seus "Butlletins del temps" en són una prova.

El nom no fa la cosa, diuen els francesos. I això és ço que s'esdevé ací, on sota la humilitat del nom, ens trobem amb un luxe i una sumptuositat de pensament a què la glossa no ens té acostumats; amb una flama viva d'inspiració que escalfa el verb i fa la creació imaginativa apassionadament, passionalment intel·lectual, si se'ns permet l'expressió.

I és que En López-Picó — repetim-ho

una i cent vegades — no és un deshumanitzador de l'art, com ara es diu; no és un "snob", un "amateur"; una papallona de la filosofia i de la poesia, de la cultura; un senyoret desvagat o un bohemí pidolaire en recerca d'un Mecenat que es digni protegir-lo.

El nostre bard és un cavaller de la poesia, un paladí de les muses, un heroi literari.

El seu heroisme és una barreja d'abnegació, de fidelitat i de voluntària servitud, de tot el que constitueix l'autèntica i legítima ardidesa, el veritable amor.

Hi ha autor, que es pren en broma o que no es pren prou en forma això d'escriure; que s'ho pren com un esbarjo; que té la literatura — diguem-ho encara que sigui dur — com una querida.

Presumeix amb ella.

La usufructua, hi juga, s'hi entreté, hi fa barrila. Es el seu caprici, la seva amant i com a tal la tracta.

Hi ha, però, qui sap honorar la literatura com n'hi ha que saben respectar la dona prenent-la per senyora, per esposa i companya de tota la vida.

Hi ha, sortosament, qui a una i altra les estima de debò: qui no es vana d'ésser príncep i propietari d'elles, sinó que ha nascut per a ésser víctima i màrtir del seu sentiment.

L'amor d'aquests escollits es monogam; està fet de sacrifici, de dedicació. Està arborat de passió devorant, i per això és fecund.

Són aquests els escriptors de la nostra dilecció, que a nosaltres ens plauen.

I d'aquesta mena de poetes purs, de crítics creadors, ens ha semblat sempre En Josep Maria López-Picó.

ANGEL SAMBLANCAT

Llibres que recomanem als nostres amics els obrers

COMPREU llibres, llibres de sana orientació liberal, llibres que siguin claror i bellesa. Ells us faran forts i poderosos. Nosaltres us recomanarem sempre els que més dignes ens semblin. Si es tracta d'obres estrangeres i no estan traduïdes al català, adquiriu-les en castellà. Tots els idiomes són vehicles de cultura.

Heu-vos ací els que us recomanem avui:

"La vida austera", de Pere Coromines.

"Los que teníamos doce años", d'E. Glaeser.

"La Bastilla", de Lluís Capdevila.

"El Kaiser Guillermo II", d'Emil Ludwig.

"Coses viscudes", de Santiago Rusiñol.

"Pobre blanco", de Sherwood Anderson.

MORI LA GUERRA!

—S'ha de celebrar amb salves i canonades això de La Haia.

EL NOM NO FA LA COSA

A la part dreta de l'extrem dret del nostre país, el nom del país és el que més importa.

La literatura que ve: ROVIRA I VIRGILI

La columna de l'esquerra

NICOLAU D'OLWER

FORMA part del moviment espiritual que s'anomena "Acció Catalana" i sortí de l'Escola de la Llga. Surt, doncs, de la mateixa caixa que Bofill i Mates, el seu company editorialista de "La Publicitat".

Com pot ésser, s'ha dit, més d'una vegada, que homes perfectament diferents com Bofill i Mates i Nicolau d'Olwer puguin conviure plegats? Es un ideal que els mou a viure conjuntament? Un interès?

Si coneixien Nicolau d'Olwer, ja veurien que no hi pot haver cap interès que el faci deturar. Es un home perfectament esguerrà, un perfecte demòcrata, un home liberal i sencer.

No recula mai davant d'una veritat. Quan tota la trepa de "xeniestes" veien en el savi del "Seminari de Filosofia" un déu, Nicolau d'Olwer es mantenia arconat, donant-li la valor que tenia, la valor estricta i res més que la valor estricta. Però quan davant del mot d'ordre de l'"antixenisme", se li negà a aquest el pa i l'aigua, Nicolau d'Olwer tingué el gest elegant d'oposar-se a la campanya, i de dir que no era possible entabanar el país d'aquesta manera. Ell era la justícia.

Quan, en hores d'angúnia i per un joc estratègic, una minoria petitíssima demanà a l'Ajuntament de Barcelona que fessin fill adoptiu algú per qui Nicolau no sentia gens de simpaties i afectes, havent de marxar a l'estranger, demanà la paraula, i en ple Consistori digué que se n'havia d'anar i que deixava estrablert que ell tenia el valor de votar en contra. Ell era la convicció.

Quan una tarda del mes de novembre—una tarda carregada de passió i de fervor, d'electricitat i de dolor—algú va oblidar que el carrer era de l'Ajuntament, ell advertí, davant de tot el poble, que el deixava solt amb la vara enlaire, i junt a un mort gloriós, que ell i ningú més que ell era l'amo del carrer, perquè era l'Alcalde de la Ciutat. Ell era la fermesa.

Quan després de sis anys de silenci, un home s'ha adonat que ço que feia la burgesia actualment era semblar tempestats que donaran el seu fruit un dia o altre, ha estat ell qui amb tota lleialtat els ha fet veure que després no han de queixar-se del que passi, perquè han estat ells qui ho han cercat. Ell ha estat la veritat.

Se'l troba en el moment donat dient la paraula exacta. Es un amic dels vells, dels nens, dels clàssics. Viu en mig d'un silenci i d'una dignitat literària envejable. No és un pedant a la manera de Farran i Mayoral i tants d'altres que viuen de fer soroll entorn de les quatre idees que posseeixen. Ell sí que ho és un jove savi. Però un home que agermana la saviesa amb la dignitat.

Es llàstima que Nicolau d'Olwer no tinguí més empenta. Li manca el sentit de l'acció política. Fou director de "La Publicitat", i hagué de deixa-ho córrer. Aquest és el seu defecte essencial. Si Nicolau d'Olwer tingués una empenta més viva, hauria estat l'home que hagués organitzat les esquerres catalanes. Però tot ço que en ell vibra quan es troba davant d'una injustícia, davant d'una illegalitat, davant d'una bretolada, deixa de vibrar en l'acció directa, en l'obra a realitzar. Es un teoricista, un doctrinari; però pateix de no ésser un home actiu. Quan una idea liberal el cerca, el troba. Però després d'exposar el seu criteri, la seva manera de sentir, no té prou activitat per desenvolupar-la, per realitzar-la.

Llàstima gran és que així sigui!

La setmana que ve: ROVIRA I VIRGILI

LA VEU-LA NAU

Sembla mentida que Rovira i Virgili faci aquestes coses! Això no és propi de polítics, ni de polemistes! I ara! On s'és vist!

Ara comprenem per què les esquerres estan tan desacreditades i tan desfetes.

Resulta que el senyor Cambó, quan va arribar d'Amèrica, va fer unes declaracions en les quals atacava les oposicions de l'Aventí, perquè d'haver acceptat el pacte de Mussolini, que era reconèixer el feixisme, no fer més la guerra a la seva política, rendir-se a l'evidència, els hagués deixat entrar al Parlament, i deia que, d'haver acceptat la teoria de Mussolini, és a dir, ésser feixistes honoraris, no hauria passat el que ha passat. Deia també que calia intervenir de nou a la política espanyola iprofitar la tribuna que es dava als vells polítics.

Doncs bé, En Rovira i Virgili té el valor inqualificable, desvergonyit, ben bé indignat—de dir que En Cambó, amb aquestes declaracions, volia dir que atacava les oposicions de l'Aventí, que calia intervenir de nou en la política espanyola iprofitar de la tribuna que es dava als vells polítics.

"La Veu" ha sortit dient que En Rovira i Virgili és un mal polemista i un mal periodista, un home que no entén les coses clares i ben arrodonides del senyor Cambó. Tenen raó els de "La Veu".

Cal entendre el que vol dir el senyor Cambó? Quan el senyor Cambó diu que les oposicions van fer mal fet de no atendre el crit de Mussolini, vol dir a Grècia En Venizelos ha guanyat les eleccions municipals; quan el senyor Cambó diu que cal intervenir en la política espanyola, vol dir senzillament que repeteix allò tan bonic "Monarquia? República? Catalunya!"; quan el senyor Cambó diu que calprofitar la tribuna, vol dir que farà reformes a casa seva.

Això és tot. Ho té entès el senyor Rovira i Virgili?

Sembla mentida que ho entenguí tot tan malament, que ho trabuqui.

Vinga, home, vinga; una mica més de seny.

"ERA UNA VEZ UN BARCO..."

Han llegit el famós pla de constitució naval? Números canten:

Vuit-cents milions de pessetes que es gastaran en la fabricació de uns quants vaixells.

Qualsevol llec en pressupostos podrà calcular que amb vuit-cents milions, podrien construir-se dues mil escoles perfectament assortides de moderníssim material.

CAVALL FORT, TEN-TE FORT...

Un altre atemptat polític a Mèxic.

Aqueixa volta els insurrectes s'han dirigit al senyor Vasconcellos, candidat a la Presidència.

Però ha estat de sort. Un centenar de trets engegats de molt a la vora i ni menys l'han tocat.

Aquest bon senyor serviria per ninot del "Pim-pam-pum".

Faria guanyar diners a l'home de la baraca.

"A LA JUSTICIA PRENDER"

Diuen de Los Angeles que diversos individus de la policia estaven en combinació amb una partida de contrabandistes, i revenien, a més a més, l'alcohol confiscat, a d'altres contrabandistes.

De manera que resultaven pitjor els polítics que els vigilats.

Es una cosa que s'esdevé amb freqüència.

EL NOM NO FA LA COSA

A la part dreta de l'Eixample barceloní—no direm el nom del carrer, per a no fer-li massa propaganda—existeix una carboneria.

I mai dirieu quin nom li han posat, a una botigueta plena de carbó?...

"La Providència".

No hi ha, segurament, mala intenció; però és possible que la Providència s'enutgi.

Tractant-se d'una cosa tan negra com aqueix combustible, li hauria escaigut millor "El Porvenir". No els sembla?

LES VEUS ROGALLADES

En "Lacandro" aprofita ja totes les avinenteses per a declarar-se, per donar fe de vida i per fer manifestacions polítiques.

Fa igual, idènticament, que les patums conservadores i pseudoliberalis rovellades en el poder.

Llàstima que tots plegats no es presentessin al "Concurs de Canaris" que se celebrà l'altre dia.

Potser hauria sortit algun "flauta" digne de premi.

AMOR AMB AMOR ES PAGA

Per un telegrama de Roma ens assabentem que "Il Corriere", vell diari òrgan dels elements catòlics italians, ha suspès la seva publicació, indefinidament.

Els pocs subscriptors que tenia, se subscriuran ara a "El Matí".

I en Pepet Junoy, en justa correspondència, podrà inserir una seccioneta escrita en italià macarrònic.

Ben segur que En Borràs de Palau, li faria de franc.

EL LLEO

Diumenge passat, a la vila de Graus, s'inaugurà el monument que els aragonesos dediquen a Joaquim Costa.

Homenatge ben merescut, com tots sabem. Però caldria esbrinar, amb el geni que tenia aquell home, amb el braó que tenia aquella fera, el popular "lleó", com se l'hauria pres aquella cerimònia.

Potser que el seu assentiment hauria estat un formidable bramul i una demostració de la força dels seus ullals i de les seves urpes.

LES VIOLENCIES TENDRES I SENTIMENTALS DE LLUCIETA CANYA

Llucieta Canya, la gentilíssima redactora de "La Veu", ha publicat un article violent contra un home que té el cap de cera, les maneres fines, etc., etc... Aquest article ha estat fet contra un redactor de la mateixa casa.

I el més curiós és que tothom s'ha pensat que l'ahudit era En Farran i Mayoral...

I el gros és que no és En Farran i Mayoral, ja que ell és, segons es diu, l'inductor d'aquell article, en el qual sembla que es tira contra el bon Melcior Font.

Què hi diu el senyor Pellicena?

GRANS NOTICIES

Moltes de les cartes de fora que reben i publiquen els diaris barcelonins, fan riure de debò. Ara, d'ençà que tenim Exposició, sobretot, aquest gènere de correspondència és una delícia.

L'altre dia un d'aquests diaris tan formals deia que uns veïns de un poblet de Girona tenien ganes de baixar a veure el certamen de Montjuïc. I portava el nom de tota la colla de senyors que baixarien.

Uns senyors que no tenen altre mèrit que el d'aprofitar les rebaixes de trens...

Com està la nostra premsa!

RECTIFICACIO

Acabem de rebre la visita del senyor Farran i Mayoral, que diu que no és ell l'autor d'induir Llucieta Canya, la tendra i molesca redactora femenina de "La Veu", sinó un altre que no és ell.

Rectifiquem amb molt de gust.

El senyor Melcior Font, però, no sap encara perquè li han fet aquest article.

La columna de la dreta

BOFILL I MATES

Es petit, baixet, primet. És estret de pit. Vesteix de negre i té una cara de cera. Porta ulleres, i quan parla, la seva veu, una mica efeminada, per prima, està en desacord amb allò que diu. Ell, que sembla un home fet i pastat per a un llenguatge tendre i emotiu, té una oratòria dura, "guimeriana". Els mots li surten forts, aguts. Tenen gust de terra. Si Nicolau d'Olwer és un home que té la gràcia de la Mediterrània, En Bofill i Mates és cantellut com la Costa Brava. Sembla talment un espalat dels Pireneus. Té una prosa i una oratòria feta de notes esquerdades. Es terrassà. Sembla mentida que aquell capet, aquell tipet, aquell homenet pugui ésser un home de notes baixes. Sembla En Mardones.

A més a més, el seu estil és líric. D'un lirisme pujat. Sempre ens fa l'efecte que sentim el monòleg de "Manelic", en el primer acte de "Terra baixa".

Bofill i Mates, però, cal dir-ho amb tota lleialtat, és un home de conviccions arrelades. Va sortir de la "Lliga Regionalista", perquè considerava que la política intervencionista d'En Cambó era un error. I mantingué el seu parer, a desgrat que totes les velles amistats que quedaven a la "Lliga" ho eren també particularment, i la separació li dolia. Però en política cal ésser homes convençuts, i ell és un home sencer.

Te una educació catòlica perfectament clara. La seva política dins del moviment paràl és d'un dretisme accentuat. Va fer una definició del seu republicanisme ben clara i ben sincera. Digué que era republicà perquè no podia ésser monàrquic, donat que s'havia liquidat la branca monàrquica paràl. Això està bé. Dins del moviment centripet, el seu republicanisme seria el que tenen a França els Louis Marin, per exemple.

Aquests republicans forçats, de vegades, són els més segurs. Es ço que digué Briand de Hindenburg quan l'elegiren President de la República Imperial: "Aquest serà el President de República més lleial!" I efectivament, ho és. Doncs, Bofill i Mates seria un republicà dretista lleial i digne.

Un home d'esquerra es pot entendre millor amb un republicà a la manera de Bofill i Mates, que no pas amb un polític com en Cambó, per exemple, que no se sep mai de quin cantó es llevarà.

El dretisme d'En Bofill i Mates és un dretisme autèntic: catòlic, perfectament i conscientment catòlic. Partidari també com Prat de la Riba, de qui sembla deixeble i de qui és, dins d'Acció Catalana, un representant directe, de la pagesia. Es dels que creuen que el camp deu influir en la Ciutat aportant la seva reflexió i el seu sentiment tradicional contra els homes d'esquerra, que volen portar la civilització de les Ciutats al camp.

Catòlic, polític rural, en el bon sentit de la paraula, no faltava més, i a més, partidari de l'ordre i del Sometent.

I tot i amb això, Bofill i Mates no és un polític dolent, ni un mal home. Cal veure'l de prop, conèixer-lo directament, per a convèncer-se que és un home digne.

El seu dretisme té quelcom de democràcia cristiana. En el fons del fons, potser és una mica anticlerical. No gaire; però una mica. Això fa que no li plagui gaire la tasca d'"El Matí".

Bofill i Mates és un republicà de dreta. Partidari del Parlament i de la democràcia. És molt millor això, que ésser presidencialista.

La setmana que ve: JOSEP PLA.

Eleccions presidencials a Mèxic

EN novembre proper hi haurà, a Mèxic, eleccions presidencials. Dos noms il·lustres — Ortiz Rubio i Josep Vasconcelos — es disputaran la primera magistratura de la república més avençada d'Amèrica i també del món, fora de la Unió dels Soviets.

Ortiz Rubio és el candidat del partit governamental, dit nacional revolucionari, fundat per Calles i que actualment té a les mans el poder.

Vasconcelos és el candidat de l'oposició.

Qui dels dos pretendents sumarà més sufragis?

Nosaltres creiem que Ortiz Rubio.

Es això un mal des del punt de vista democràtic? Es un bé?

Coneixem Vasconcelos com a intel·lectual eminent i com ardit lluitador. A la bandera antireeleccionista que enarbora li tenim simpatia.

Però potser el callisme no ha acabat la seva feina a Mèxic.

Els clericals, els petrolers, els latifundistes estan a l'aguait, esperant un moment de debilitat o de desunió dels revolucionaris, per a llençar-se contra el liberalisme i arrabassar-li les seves conquestes.

En aquestes circumstàncies, doncs, potser no convingui un canvi polític i sigui més oportú mantenir el "statu quo".

Que és el que nosaltres opinem que farà el cos electoral de Nova Espanya. Veïem si el temps ens donarà la raó. No trigarem gaire a sortir de dubtes.

INTENCIONS

HENRY DE MONTHERLANT ENS
DESCOBREIX

SEGUIREM avui ocupant-nos del senyor Henry de Montherlant. Desfer una bestiesa, sempre és una cosa divertida.

El senyor de Montherlant viatja. Ja sabem que a Espanya certs serveis de ferrocarril — els de la Companyia del Nord, per exemple, que són una cosa infecta — no tenen ni un gran confort ni una gran elegància. Però nosaltres hem viatjat per França en trens que els departaments de segona classe semblaven corrals. El senyor de Montherlant és enemic dels departaments de primera classe dels trens espanyols: troba que la calefacció hi és massa forta. Per aquest motiu passa a tercera. Per aquest motiu i perquè ell ha vingut a Espanya a la recherche du pittoresque. I als departaments de primera de tots els països, la concurrència sempre sembla la mateixa. El senyor de Montherlant fa un sacrifici i passa a tercera. A tercera, entre altres viatgers, hi ha una dona. Aquesta dona té un fill seu de pocs mesos a la falda. La criatura plora, i el senyor de Montherlant s'estranya i s'indigna. Es que a les "terceres" de França, les criatures no ploren? La mare el besa, i el senyor de Montherlant s'acaba d'estranyar, s'acaba d'indignar! Es que a França, les mares no besen els seus fills? Sí: els deuen besar com aquí, com a tot arreu. Però quan no ho veu el senyor de Montherlant, per al qual una criatura és un "objèct repugnant".

Mentrestant, el senyor de Montherlant estudia l'idioma per a consolar-se. I ens diu que "le wagon entier m'aïse avec lui, n'est plus qu'un vaste miam miam... (ça signifie maman et ça n'a pas moralement plus d'importance qu'un braiement d'âne), papa...

—I què vol que en faci, jo, de la cèdula?; si fa deu anys que no surto de la porteria.

caca... (ces deux mots voulant dir à peu pres la même chose).

Home, no! Senyor de Montherlant, no sigui dolent!

Per acabar-ho d'adobar, aquest pobre francès ens explica que "la mère, chaque fois qu'elle soulève une fesse pour se défatiguer de la station assise, en profite pour péter". Nosaltres també hem viatjat en tercera per tota Espanya. I sempre hem trobat dones que, encara que humils — o precisament per això — han estat correctes i no s'han petat. Això ho atribuïm, però, a que nosaltres no som homes de sort com deu ésser el senyor de Montherlant. Mireu si ho és home de sort, que, a més a més d'haber vist que aquesta dona de què ens parla porta una arracada de cada manera — ¿i per què no una anella al nas? —, li ha vist les lligacames. Això és un xic difícil, malgrat la faldilla curta: la faldilla curta que rarament duen les dones del camp. Les lligacames, senyor de Montherlant, a tot arreu — menys a París — les dones les acostumen a ensenyar en un diàleg sense testimoni.

Aquest pobre senyor de Montherlant és tan infeliç, que diu que a Andalusia, quan baixa a beure un viatger de primera classe, el tren s'espera fins que el viatger ha begut tranquil·lament.

A Barcelona el senyor de Montherlant hi té un amic. Naturalment, aquest amic és un "torero": un "torero" i que es diu Puig! Aquest "torero" no el pot acompanyar al Paral·lel. Ell hi va sol, entra a un "music-hall", s'asseu a la primera fila de butaques i ens diu que veient una noieta amb les cames nues, sent "une exaltation bien connue, puis un épanouissement, puis un étourdissement, puis une faiblesse, puis une sécheresse et quelque chose de morose qui ne cessa plus de m'occuper, comme si dans mon être...". etc. Senyor de Montherlant: amb un temperament tan impressionable, cal posar-se en mans del metge.

El senyor de Montherlant vol pintar-se com un home difícil, complicat. Però és un home molt divertit. Ho demostra amb aquest llibre que ens fa riure de debò. I és també un home obsessionat per la sexualitat, un malalt, un cas clímic. Bé està que l'home no sigui cast. Però ja no n'està tant passar-se la vida pertorbat per l'atracció de la dona, despullar-la amb la mirada, posseir-la a distància. En l'home, sobretot en l'artista, hi ha d'haver quelcom més que aquesta baixa animalitat.

Henry de Montherlant, en venir a descobrir Barcelona, no ha fet més que dormir amb una vulgaríssima prostituta del Paral·lel

l'el i desitjar totes les dones que ha vist al carrer, al teatre, a l'església. Veritablement, el pas d'Henry de Montherlant per Barcelona ha estat una cosa terrible. Temem seriosament que, a causa d'aquesta obsessió sexual, el senyor de Montherlant acabi en una clínica o en una casa de salut.

LLUIS CAPDEVILA

L'apolític

No em vingueu amb polítiques! Ja sé (ho sap tothom) que és cosa molt bonica el fer-se un nom a dints la política, i un nom ben popular. Però també se que això du entrebancs i mal de caps. Ja sé també que alguns fins s'hi han fet rics, perquè, ben treballat, dona uns bons naps. el camp polític (que és molt millor camp que l'agrícola al qual amb grans fatigues hi sembres blat u ordi i hi culls agram). Fins i tot, sé que no es bon ciutadà el qui, els deures polítics de recó deixant, diu—per exemple—:—A mi i què [em fa

votà En Pere o En Pau; ni votà o no?"

Sé també que en la vida es donen situacions i casos crítics que sols tenen arreglo o bé sortida acudint al favor d'amics polítics. Doncs, a pesar de tot, no puc admetre la política, no em cap dins el caletre, i al sol nom de polític ja mi escamo! I em fa més pò que un tigre o un escorçó! Per això sempre exclamo: —No em vingueu amb política!! No, i no!!

ELVIRA ISOP.

Una festa d'obrers

AVUI, 28, a les nou de la vetlla, hi haurà una festa simpatiquíssima a la cooperativa "La Redentora", de Sans: la celebració del seu XXX aniversari.

Nosaltres, que amb tanta simpatia veiem aquesta mena d'actes, desitgem a "La Redentora" molts més aniversaris.

Literatures estrangeres

ENS repugnen els derrotistes. Ens repugnen en tant com els cofoïsmes. Creiem, de sempre, que la millor manera, potser la única, de destruir un fet, és construir un altre fet, concret i tangible, davant d'aquell. Quan un home té quelcom a afirmar, convé que ho afirmi; i que s'arronci d'espalltes elegantment després d'haver dit la seva paraula personal. Un dia o altre, un any o altre, la seva paraula, si realment mereixia salvar-se, serà salvada i fructificarà. L'atac acarnissat contra una cosa ens fa semblat sempre senyal de feblesa. Qui es creu tenir raó, cobra força d'ella mateixa; i endevé fort pel simple fet de tenir raó i afirmar-la. En literatura, particularment, on l'individualisme a ultrança és l'única llei de vida i la sola raó d'existència, creiem que els autors no han d'entretèner-se mai combatent allò que no creuen. N'hi ha prou amb què diguin ben altes, cada u d'ells, les paraules pròpies, i els fets que creuen errats i que voldrien combatre restaran anuflats per de llur personal afirmació. Ni contents ni descontents; però sempre, això sí, superadors del moment que passa, en nom d'un altre moment més fort i més pur que cada literat honrat desitja per a més tard o més d'hora. La qüestió és obrir camins al sol i al vent. La resta, ja anirà venint per afegidura.

Davant la literatura catalana actual, la nostra actitud, cada dia més, és d'un franc optimisme noblement encoratjador. Ni derrotistes ni cofoïsmes; ni satisfets de l'estat actual de les nostres lletres ni insatisfets de les tares qualitatives de la nostra intel·ligència posada al dia, creiem que és un deure de tots plegats contemplar serenament la feina feta i preparar, sense cap mena de vacil·lació, els camins de l'esdevenir. La literatura, al marge i si convé al davant de la política, sense barrejar-se mai ambdues, però també sense combatre's ni ignorar-se, no ha d'ésser mai, creiem, ben al contrari de la política, ni de dreta ni d'esquerra ni de centre. Un literat és un home que pren la vida tal com és, amb les seves beautats i les seves lletjors, per a convertir-la en art literari. I res més. Tot allò que no sigui això, equival a deformar, atrofiar o mutilar l'acte de la pura creació literària. L'escriptor, ben lluny de cofoïsmes i de derrotismes, ha d'ésser sempre un home d'avançada, que hi vegi més enllà i més clarament que tots els altres. Si realment, com creiem, l'obra de cada literat és una plataforma tradicional incorporada a la tradició literària del poble al qual pertany, cap obra d'art literari no podrà ésser menys tinguda o menypreada en nom de cap idea que prescindeixi, d'anduvi, de les normes literàries que mouen i giren la creació de l'escriptor. Volem dir, per tant, que el literat, en potència o en acte, és l'ésser més lliure de la creació. Cios entre celles, cobert de cadenes, privat de moure's i d'expressar-se, la maquinària interna seguirà funcionant com si tal cosa, contra tot i contra tothom. El captiu és el més lliure. I el pensament de l'home, papallona o colom, oreneta o àguila, flama o fluid, seguirà planant, amb les ales ben obertes, per dintre de la captiva figura de carni. Si el cos és esclau, l'ànima és lliure. I el pensament llibèrrim no admet cadenes i riu olímpicament de les reaccions externes.

Cal, en conseqüència, en la formació de les tradicions literàries, tenir sempre les portes ben obertes. I, en el fons, la feina quotidiana dels escriptors ha de consistir sempre en això: consciència de llurs actes, una gran, ininterrompuda, total i completa obertura de portes. La literatura catalana, tan pobra de tradicions intel·lectuals perfectes, ha de disjuntar aquest ventge interminable que li vingui dels seus escriptors. En terra tan verge com la nostra, tots els vents són idonis per a dur-hi tota mena de llavors. I un dels corrents que més bé poden fer-li és el de la incorporació de les literatures estrangeres al català. Per molt que es tradueixi, mai en tindrem prou. Temps era temps, quan Maragall vivia i predicava (aquest gran Maragall, que tant de bé i tant de mal ha fet, i farà a la literatura catalana), fou acceptat com a mot d'ordre el "Catalunya endins". Nosaltres no hem comprès mai clarament què vol dir aquesta expressió. Creiem, més que no pas en ella, avui, i pensant en el demà, en el mot d'ordre de "Catalunya enfora". Per paradoxa lògica, en el "Catalunya endins" hi hem vist sempre una mena d'invitació, volguda o no, al superficialisme i a les portes closes. Dels catalans, només ens n'interessa l'ànima. I l'ànima catalana, en accions i en reaccions, tant la trobarem en els catalans que viuen a Catalunya com en els que viuen escampats fins als confins més remots de la vasta terra. Ara com ara, és d'enfora de Catalunya, que han de venir-nos les grans influències. I segles a venir, serà quan caldrà parlar de les depuracions i dels destriaments i de les moralitzacions. La Catalunya actual, encara avui (encara, encara!) tan folklorica i tan casolana, on triomfa a cada pas això que jo en dic "fer el barretineta", i on les més altes especulacions de l'intel·lecte degeneren de safareig, fretura de les influències estrangeres, com del pa que menja, per a posar-se al pas europeu, sense epidermismes i per a trobar la normalitat literària sense mistificacions. Cal una incorporació absoluta, incessant, al català, de totes, absolutament totes les obres estrangeres que ens vinguin a les mans. Cal saturar Catalunya de tota mena d'influències externes. I és del feix de totes elles que sortirà, un any o altre, un segle o altre, la veritable anima catalana universal que ens interessa per damunt de tot, a nosaltres, literats catalans i silenci i la nit, tantes coses, més o menys ho són ja realment, veritables objectes de nosaltres. No ens cansarem mai de recomenar als nostres joves literats l'obra dels poetes i dels prosistes russos. Es un pa d'or intel·lectual. Fa pocs dies llegíem Txecov i Korolenko; i ens meravellàvem de les afinitats fraternes, no pas de característiques externes, sinó de concomitancies internes, i per tant universals, en l'obra d'ells que semblen escrits a casa nostra i avui mateix. És enlluernador! I pensar que el nostre poble ha trigat tant a conèixer tot això en català! I sospitar que encara trigarà bastant a posseir-ho tot en traduccions nostrades! La tasca heroica de les grans empreses d'edicions, a Catalunya, ja comença de formar tradició ("Jovenut", "L'Avenç", "La Revista", "Editorial Catalana", "A tot vent", "Biblioteca Univers", "Col·lecció d'Obres Selectes", "Les ales esteses"); i a continuació d'elles convé que l'obra original dels escriptors catalans no desentoni ni faci olor de cambra poc ventilada. A Catalunya, on fins i tot les predicacions cristianes i catòliques prenen tot seguit un ensopidor calent aburgosat, convé, ara més que mai, que els literats, ben lliures de traves i límits, no perdin mai la brúixola d'humanitat universal, partint de la pròpia catalanitat ineludible, que ha de menar-los a bon port. I que treballin i visquin sempre, de cara a un demà més digne que l'avui, amb tota mena de portes cordials i mentals ben obertes.

A. ESCLASANS.

La nostra pagesia

Problema jurídic?

ENTRE els motius diversos que són indicats com a causants de l'emigració dels agricultors, dels pagesos, envers la ciutat, és citat el jurídic.

El senyor Companys, en l'article publicat en aquestes planes dies enrera, ja el senyalava amb preferència.

Per bé que, perspicaç i assabentat d'aquest problema i d'altres, afegia que, a més de jurídic, era social. I el senyor Companys té molta raó.

Tothom, però, no abriga el mateix criteri; car no tots aquells que tracten la qüestió i la intervenen n'han copsat la intimitat amb la clara visió del senyor Companys.

Es sabut que, a més de les Juntes de reintegració al camp, funcionen una sèrie d'organismes que, si fa o no fa, cerquen realitzar la mateixa obra.

I tots plegats afirmen que el pagès, tenint unes determinades garanties jurídiques, romandria a la terra.

No negarem que aquestes garanties poguessin deturar, en part, l'emigració dels camperols. No en podríem fixar la proporció; mes si afirmem que fóra deturada. D'això n'estem segurs.

La nostra afirmació la fa bona un fet: que als països on aquestes garanties existeixen, l'emigració no hi és pas desconeguda, per bé que no s'hi manifesta amb els caràcters de gravetat, d'extensió i d'urgència de remei que en les terres nostres.

Una garantia jurídica, una legislació que assegurés a l'agricultor la permanència i l'ús dels fruits de la terra que conrea, no hi ha dubte que fóra un punt de partença convenient, el començ d'una reparació degudament justificada.

Moltes coses s'hi oposen, però; la primera i la principal, val a dir-ho, és el dret del propietari, dret subjectiu. Ell vol ésser amo i senyor absolut de les terres. Vol tenir-hi aquell dret que ni el límit de l'abús pot interdixir ni condicionar.

Que això no és just, la civilitat ho reconeix. Tot i reconeixent-ho, emperò, àdhuc aquells qui gosen legislar en coses humanes i fins en les divines, quan són tocant a les portes de la propietat territorial, es fan enrrera.

Per això hem dit que l'emigració del camperol envers la ciutat, en allò que té de problema, va un tros més enllà del camp jurídic i traspasa i tot l'horitzó que pot abastar la nostra mirada.

Andreu DE LA VALL.

—Si no plores, et daré un caramel.
—Dóna-me'n dos: així m'estalviaràs de tornar a plorar.

—Estimats companys de nacions: és hora de cridar: Abaix la Pau! Visca la Guerra! Ai! Perdonin; m'he equivocat; ho volia dir al revés.

La veu terral

Caldria esbrinar aviat si la "veu" de Catalunya és un tópic estantís de velles literatures, un lema ja atrotinat de tant com algú n'abusa, o un mot ple de vida i seny que ens ha de servir d'ajuda pel seu alt sentit d'amor i sa eficàcia robusta.

Quan aqueixa veu terral que en diem "de Catalunya" sigui un eco ben fidel de tothom qui pensa i jutja; quan s'expansionin els caps i deixin moure les cues; quan sigui la veu de tots els catalans, que avui "muden"; quan els nuclis d'abnegats amadors de la República hagin dit el darrer mot; quan parlin els que "fan junta"; quan parli la ciutat, la platja i el camp; quan vulgan parlar també els escollits representants de la indústria, que no són altres que aquells que afanyen el pa i el suen; quan aquests llencin a chor llurs somnis i llurs fretures, i ho facin amb llibertat en els mítns i a les urnes; quan parlin, a més d'aquests, plomes, llapis i tribunes; quan oïm sons de clarí i no els d'una falsa murga; allavors, sí, que veurem — si els ulls no ens fan pampallugues — què vol la massa neutral, què desitja la gent culta, on van els més i els millors, quina és l'aspiració única; i aqueixa serà la veu de nostra terra volguda. Allavors constatarem que és veu viva, veu profunda, no pas veu d'un fals sector que arreu s'hi empara i que l'usa per a fins particulars; sinó el clam ferm de tota una raça que no vol morir d'inapetència i d'incúria.

No us caldrà esbrinar, allavors, si la "veu" de Catalunya és una veu de falset, de tenora o bé de tuba; sols ens caldrà pressentir — car serà cosa segura — que la veu que s'alçarà potent, ferma i resoluta des de l'Ebre al Canigó, no serà una, sinó dues:

pels uns, crits de Spoliàrium; pels altres, cants d'Àheluia.

FORLIFE.

LA LLEI BALFOUR

L'Alemanya vençuda fou desposseïda en virtut del tractat de Versalles del seu imperi colonial. Turquia sofrí la mateixa sort. França i Anglaterra es repartiren les colònies germàniques disfressant l'adjudicació amb la fórmula pacífica i legal dels mandats. Síria i el Camerun passaren a França; Palestina i l'Irak entraren a formar part de l'imperi colonial britànic. La Societat de Nacions garantí l'apropiació anglesa i francesa amb la proclamació d'un dret del control i amb la creació d'un estatut especial per reglamentar tot el que faci referència a les relacions entre els territoris sota mandat i les potències mandatàries. Hom establí encara, per tal de dissimular millor l'explotació colonial dels territoris esmentats, una divisió importantíssima segons el grau de cultura de cada país sotmès a mandat amb l'elevat objecte de difondre per tot arreu l'esperit de la civilització. Així hi hagueren Mandats A, Mandats B i Mandats C.

A Ginebra fou creada immediatament una comissió especial permanent dita de "Mandats", a la qual han d'adreçar-se les queixes que puguin formular las poblacions dels territoris d'algun dels tres grups esmentats. Ja no cal dir que la comissió permanent de Mandats, com la secció especial de minories, disposa d'un cove immens amb un trucatgè refinat al qual van a parar, per no sortir mai més, una gran majoria de les queixes dels països sotmesos a Mandat.

Recorda el lector el sagnants esdeveniments d'ara fa tres anys a Síria? Doncs bé. La comissió de Mandats estava cansada de rebre queixes que anaven directament al cove, queixes que d'ésser ateses a temps, haurien evitat la carnisseria de Síria. La comissió de Mandats ha rebut diverses vegades denúncies significatives del que passa a Palestina, denúncies que d'ésser acollides, estudiades i cursades degudament, eren susceptibles d'evitar la topada dels jueus i àrabs que ha tingut lloc al país d'Israel. I aquestes topades de Síria i de Palestina, com d'altres conflictes no menys greus que poden sorgir de la no acceptació de queixes i denúncies contra els governs que maltracten llurs minories, seguiran produint-se mentre el procediment de la Societat de Nacions no sofreixi una transformació radicalíssima.

La llei Balfour és evident que representa un perjudici moral i material contra la formidable majoria musulmana de Palesti-

na. La llei Balfour afavoreix l'emigració dels jueus a Palestina, i fomenta la creació de la llar israelita en un país que ja molts segles està en mans dels àrabs. Els àrabs l'han treballat, n'han fet llur pàtria, hi tenen tradicions i interessos. El manteniment de la llei Balfour representarà el manteniment de conflictes constants. La Comissió Permanent de Mandats i el Consell de la S. de N. haurien de recomanar al govern treballista britànic que suprimís o que almenys modificqués el text de la llei Balfour en un sentit conciliador, realitzant a Palestina una tasca de protecció en comptes d'una política imperialista i injusta que fomenta la discòrdia.

DOMENEC DE BELLMUNT

Correu de l'Estranger

LES COLONIES SIONISTES DE PALESTINA

A uns cinquanta anys, un periodista austríac tractà de restaurar a Palestina el "reialme de Sio". L'intent fracassà; però, així i tot, aquesta primera temptativa de restauració no fou inútil. L'any 1882, una petita colònia israelita va establir-se prop del port de Jaffa. La seva vida, plena de nobles impulsos, era molt precària. Però gràcies a la intervenció del milionari americà Rothchild, pogué sostenir-se.

El conegut filantrop va prendre la cosa pel seu compte. Comprà terres als àrabs, i les cedí en lots als jueus que volien repoblar la Terra Santa.

Després, durant la guerra europea, l'assumpte prengué nova actualitat. Els aliats, en efecte, van prometre de reconstruir la llar nacional jueva a Palestina. A la fi de la guerra, la Palestina fou posada sota la protecció de la Societat de Nacions i confiada a Anglaterra. Per tot arreu del món els jueus van fer donatius importants per tal de contribuir a la creació del "Reialme de David" a Palestina.

Els cabals recollits, amb tot, foren escassos. A la primeria, la terra es venia a bon preu; però després de l'arribada de nombrosos jueus, augmentà moltíssim.

Actualment hi ha una trentena de colònies que tenen cada una llur vida pròpia. La principal població sionista és Tel-Aviv, en la qual els àrabs i els beduïns han comès els seus excessos i els seus assassinats. Llurs violències han arribat també a altres colònies, fins al punt que les més llunyanes han hagut d'ésser evacuades.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Imp. "La Campana". — Om, 8. — Barcelona

La caricatura a l'Estranger

LA S. D. L. N. A BRIAND

—Què seré jo quan tu realitzaràs els teus Estats Units d'Europa? — Mucha, Varsòvia.